

Pirmais Zemgales stāstnieku festivāls Latvijā

Pilsrundāle, Rundāles novads

2012

Pirmais Zemgales stāstnieku festivāls – piemērs darbam ar mutvārdu vēstures uzturētājiem Latvijā

Īss ieskats festivāla norisē

Pirmo Zemgales stāstnieku festivālu „Gāž podus Rundālē” organizēja UNESCO Latvijas Nacionālā komisija, Rundāles novada dome un Pilsrundāles bibliotēka. Festivāls tika īstenots ar Eiropas Savienības mūžizglītības programmas Grundtvig apakšprogrammas Mācību partnerības atbalstu. Festivāla mērķis bija pulcēt stāstniekus no visas Latvijas, īpaši no Zemgales novada, kā arī citām valstīm. Viens no festivāla uzdevumiem bija integrēt lokālo kopienu un veicināt tās izpratni par mutvārdu tradīciju kā nozīmīgu nemateriālā kultūras mantojuma daļu. Stāstnieku festivāls norisinājās trīs dienas, īpaši izceļot Miķeļdienu, kas Latvijā tiek atzīmēta 29. septembrī, tāpēc īpaši organizētā Miķeļdienas gadatirgū dalībnieki ne vien stāstīja stāstus, bet tika iesaistīti arī lokālās kopienas tradīcijās – dziesmās un dančos.

Stāstniecības prakse atšķirās atkarībā no konkrētās pasākuma norises vietas. Pirmajā dienā stāsti pārsvarā tika stāstīti pagasta mājās, kultūras namos, kur tika organizēti īpaši vakari vietējiem bērniem. Stāsti bija pielāgoti jauniešu auditorijai un stāstīti ar lellēm vai bija daļa no radošās darbnīcas.

Otrajā festivāla dienā aktivitātes bija saistītas ar podniecību un nupat apdedzināto podu izņemšanu (viens no šādiem podiem bija arī īpašs “Stāstnieku festivāla pods”). Stāstnieku festivāla dalībnieki un viesi kopā ar tradicionālās folkloras kopām spēlēja dažādas spēles un dalījās ar saviem bērniības stāstiem.

Otrajā dienā visi devas uz Miķeļdienas gadatirgu, kas bija oficiālā pirmā Zemgales stāstnieku festivāla daļa. Profesionāli stāstnieki, UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla “Stāstu bibliotēkas” dalībnieki un projekta “Lielie Dārgumi” pārstāvji uzstājās un stāstīja stāstus par dažādiem Latvijas reģioniem (katrs savā īpašā dialektā) un dažādām valstīm, kā arī iepriecināja klātesošos ar interesantiem joku un pārpratumu stāstiem. Ārzemju viesi uzstājās angļu valodā, un viņu stāsti tika tulkoti latviski.

Stāstnieku festivāla laikā notika „Stāstu bibliotēku” tīklā iesaistīto iestāžu pārstāvju tikšanās, tādējādi Zemgales stāstnieku festivāls bija ne tikai lieliska pieredze vietējai kopienai, bet arī vērtīgs notikums pasākuma organizatoriem.

Šis festivāls notika Grundtvig projekta „Lielie Dārgumi” ietvaros un bija gan nozīmīga vietēja mēroga aktivitāte, gan ceturtnā partneru sanāksme Latvijā. Kopumā Zemgales stāstnieku festivāls vienoja ap 50 stāstnieku no dažādām Latvijas vietām un ārzemēm, kā arī iepazīstināja ar stāstīšanas tradīciju plašu klausītāju loku.

Pasākumā piedalījās:

- UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīkla „Stāstu bibliotēkas” dalīborganizācijas – 18 bibliotēkas;
- Vietējie stāstnieki;
- Stāstniecības (stāstu stāstīšanas) eksperti no Latvijas;
- Grundtvig projekta „Lielie Dārgumi” partneri no Galīcijas (Spānijā), Portugāles un Igaunijas;
- Vietējās kopienas pārstāvji.

Piemērs Stāstnieku festivāla organizēšanas ietvaram

Nr.	Uzdevums	Darbība	Rezultāts
1.	Iecerēs prezentēšana un programmas ietvara pilnveidošana	<p>Ideju apkopošana un apspriešana ar iesaistītajiem organizatoriem un dalībniekiem.</p> <p><i>Plānojot pirmo Zemgales stāstnieku festivālu, idejas iespējamai programmai kopā ar ekspertiem tika apspriestas UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” plānošanas seminārā, kur ikviens varēja iesaistīties ideju ģenerēšanā un programmas ietvara pilnveidošanā.</i></p>	<p>Prasme prezentēt idejas un pārliecināt auditoriju par to ilgtspēju.</p> <p>Prasme sadarboties kopīga mērķa izstrādē.</p> <p>Prasme pilnvērtīgi izmantot ekspertu ieteikumus, lai sasniegtu maksimālos rezultātus.</p>
2.	Festivāla dalībnieku apzināšana un uzrunāšana	<p>Komunikācija ar potenciālajiem festivāla dalībniekiem, kuru profesionālā darbība un/ vai līdzšinējā dzīves pieredze atbilst festivāla tematikai un mērķiem.</p> <p><i>Festivāla programmā paredzēto aktivitāšu dalībniekus uzrunāja galvenie pasākuma rīkotāji – UNESCO LNK un Pilsrundāles bibliotēka. Pilsrundāles bibliotēka veidoja komunikāciju ar lokālajiem festivāla dalībniekiem, savukārt UNESCO LNK kompetencē bija piesaistīt ekspertus, starptautiskos viesus, kā arī citus festivāla tematikai atbilstošus dalībniekus.</i></p>	<p>Lokālo un pieaicināto tradīciju uzturētāju apzināšana un savstarpēja komunikācija. Prasme sadarboties un saskaņot īstenotos uzdevumus.</p>
3.	Festivāla norises vietas apzināšana	<p>Vietas izpēte: plānoto aktivitāšu pielāgošana vietas iespējām.</p> <p><i>UNESCO LNK Vasaras skolā 2011, kas notika Pilsrundālē, Rundāles novadā, viens no uzdevumiem bija izplānot festivāla iespējamās norises vietas, kā arī diskutēt par to piemērotību festivāla aktivitāšu īstenošanai.</i></p>	<p>Sadarbība starp festivāla organizētājiem un vietējām organizācijām.</p>

4.	Lokālo institūciju iesaiste	<p>Visu lokālā mērogā ieinteresēto institūciju uzrunāšana, iesaiste un lomas izcelšana.</p> <p><i>Viens no galvenajiem festivāla rīkotājiem bija Pilsrundāles bibliotēka, kuras uzdevums bija komunicēt ar vietējām institūcijām (Rundāles novada domi, Svitenes kultūras namu, Miķeļdienas gadatirgus rīkotājiem, Baltās mājas īpašniekiem, u.c.)</i></p>	<p>Prasme komunicēt ar vietējo institūciju pārstāvjiem.</p> <p>Veidota izpratne par mutvārdu tradīcijas nozīmi kopienas mantojuma saglabāšanā, kā arī uzsvērtā nepieciešamība to izcelt lokālo pasākumu ietvaros.</p>
5.	Finansējuma piesaiste	<p>Iespējamo finanšu resursu avotu apzināšana un pieprasījums.</p> <p><i>Tā kā pirmais Zemgales stāstnieku festivāls bija plaša mēroga pasākums, tika izmantoti trīs finanšu instrumenti:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Eiropas Savienības mūžizglītības programmas Grundtvig apakšprogrammas Mācību partnerības atbalsts;</i> - <i>Latvijas Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalsts;</i> - <i>Rundāles novada domes atbalsts.</i> 	<p>Prasme sagatavot argumentētu pieteikumu finansējuma saņemšanai. Pieredze turpmākam darbam ar potenciāliem finanšu instrumentiem.</p>
6.	Festivāla praktisko un administratīvo uzdevumu koordinēšana un īstenošana	<p>Darāmo darbu un rīcības stratēģiju plānošana, atbildību precizēšana, laika rāmja veidošana plānoto darbu īstenošanai (iekšējais menedžmenta plāns).</p> <p><i>Gatavojoties festivālam, tika īstenots arī organizatoru iekšējai lietošanai veidots menedžmenta plāns, ko organizatori izmantoja savstarpēju darbu sadalījumam un koordinēšanai.</i></p>	<p>Prasme sadarboties, savstarpēji vienoties, pielāgoties katra organizatora laika menedžmentam.</p> <p>Prasme koordinēt kompleksu procesu norisi, īstenojot iekšējo menedžmenta plānu.</p>

7.	Publicitātes veidošana	<p>Aprakstošas informācijas sagatavošana, darbs ar reģionālajiem medijiem un organizatoru esošajiem informācijas kanāliem.</p> <p><i>UNESCO LNK sadarbībā ar Pilsrundāles bibliotēku sagatavoja informāciju par plānoto pasākumu. Kā iespējamus kanālus organizatori izmantoja ne vien ierastos kontaktus plašsaziņas līdzekļos un reģionālajos medijos, bet arī citu sadarbības partneru tīklus (partneru institūcijas, kolēģi, idejas atbalstītāji, draugi, u.c.)</i></p>	<p>Prasme sadarboties ar plašsaziņas līdzekļiem.</p> <p>Prasme sagatavot saistošu materiālu, kas ieinteresē attiecīgā medija auditoriju.</p>
8.	Pasākuma dokumentēšana	<p>Pasākuma norises dokumentēšana ar mērķi saglabāt ne vien ieskatu pasākuma norisē, bet arī fiksēt dzīvās vēstures uzturētāju stāstus.</p> <p><i>Visu pasākumu video un audio formātā ierakstīja viens no UNESCO LNK tīkla ekspertiem, Latvijas Universitātes LFMI Latviešu folkloras krātuves pētnieks Guntis Pakalns. Pasākumu foto-dokumentāciju nodrošināja paši organizatori (kolēģi, paziņas, u.c.)</i></p>	<p>Ekspertu piesaiste dokumentēšanā.</p> <p>Prasme izmantot esošus resursus izmaksu samazināšanai – liekot lietā kolēģu, paziņu, u.c. prasmes.</p>
9.	Rezultātu apkopošana	<p>Pasākuma izvērtējums un priekšlikumi turpmākajiem pasākumiem.</p> <p><i>Pēc festivāla UNESCO LNK tīkla „Stāstu bibliotēkas” tikšanās laikā tika veikts pasākuma izvērtējums. Liela nozīme bija ne vien iesaistīto organizatoru un dalībnieku vērtējumam un viedoklim par festivālu, bet arī ekspertu viedokļiem, kas sniedza rekomendācijas par turpmāk plānotajiem šāda veida pasākumiem.</i></p>	<p>Prasme kritiski vērtēt pasākumu un sniegt priekšlikumus tā uzlabojumiem.</p> <p>Ekspertu piesaiste pasākumu izvērtējumā.</p>

10.	Rezultātu izplatīšana	<p>Informācijas un audiovizuālo materiālu apkopošana, apstrāde un izplatīšana.</p> <p><i>Visa pasākuma laikā veiktā audiovizuālā dokumentācija vēlāk tika apstrādāta un izveidots reprezentatīvs videomateriāls par notikušo festivālu. Video tika izplatīts visiem organizatoriem, iesaistītajiem dalībniekiem un interesentiem. Informācija un fotoattēli tika ievietoti organizatoru un partneru mājas lapās.</i></p> <p><i>Festivāls arī turpmāk semināros tiek prezentēts kā labās prakses piemērs un ir viena no pieejām darbam ar lokālā mantojuma apzināšanu, mutvārdu tradīcijas izcelšanu un izpratnes veicināšanu gan vietējā kopienā, gan nacionālā līmenī, ar ko dalīties pieredzē arī projekta partnerības ietvaros.</i></p>	<p>Prasme strādāt ar informāciju, izplatīt to dažādiem kanāliem, kā arī dalīties pieredzē ar citiem interesentiem, kas vēlas īstenot līdzīgus pasākumus.</p>
-----	------------------------------	--	--

Vairāk informācijas par UNESCO Latvijas Nacionālās komisijas tīklu pieejama
www.stastubibliotekas.com.

UNESCO Latvijas Nacionālā komisija
 Adrese: Pils laukums 4-206, Rīga, LV-1050
 Tālrunis: +371 67325109
 E-pasts: office@unesco.lv
 Mājas lapa: www.unesco.lv

Seko UNESCO LNK jaunumiem:
http://www.twitter.com/UNESCO_LNK
<http://www.draugiem.lv/unesco>